

ART AND CHALLENGES OF CULTURE GLOBALIZATION

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-374-3-9>

THE ROLE OF VISUAL ELEMENTS IN CONDUCTOR'S SHOW

РОЛЬ ВІЗУАЛЬНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У ДИРИГЕНТСЬКОМУ ШОУ

Kachurynets L. V.

*Senior Lecturer of the Department
of Vocal and Conducting-Choral
Disciplines
Khmelnytskyi Humanitarian-
Pedagogical Academy
Khmelnytskyi, Ukraine*

Качуринець Л. В.

*старший викладач кафедри вокалу
та диригентсько-хорових дисциплін
Хмельницька гуманітарно-
педагогічна академія
м. Хмельницький, Україна*

Сучасна музична індустрія вирізняється новими знахідками в галузі музичного виконавства, зокрема й у диригентській діяльності. Ці новітні рішення виявляються в розширенні меж і ознак музичних жанрів, артистичних стилях виконання, концепціях сценічних рішень та використанні технологічних інновацій, що, зі свого боку, розширює перспективи та можливості й для музикантів, і для аудиторії. Одне з нововведень полягає в ролі візуальних елементів у диригентському шоу.

Виникнення диригентських вистав (шоу) можна пояснити бажанням телевізійних продюсерів привернути увагу глядачів та розширити аудиторію класичної музики. Класична музика і диригентська діяльність часто сприймаються як елітарні або важкодоступні для широкої публіки. Створення диригентських шоу стало спробою зробити це мистецтво більш доступним та цікавим для широкого загалу. Крім того, такі шоу створюють конкурентне середовище, що може привертати увагу глядачів, особливо тих, хто не є активним слухачем класичної музики. Такі ініціативи сприяють популяризації мистецтва диригування та класичної музики загалом.

Тема візуальних аспектів диригентського виконавства привертає увагу багатьох сучасних дослідників у науковому співтоваристві. Дослідження комплексного сприйняття сучасної мистецько-видовищної культури Катерини Станіславської [3] описують її складники, як-от: інсталяція, хепенінг, флешмоб, боді-арт, театралізація, мюзикл, цирк, форми телевізійного екрану та пісочна анімація. Хронотопічні та звучні

жесто-пластичні аспекти диригентського жесту як компоненту специфічної мовної системи розглянуто в дисертаційному дослідженні Світлани Мурзи [2]. Виявлення особливостей творчості диригента в контексті інтегративного підходу розкрито в дисертаційному дослідженні Германа Макаренка [1]. Питання щодо визначення ролі візуальних елементів у диригентському шоу є однією з невирішених проблем у музикознавстві та сценічному мистецтві.

Метою нашої розвідки є аналіз та дослідження ролі візуальних елементів у диригентському шоу.

Диригентське шоу – це вид сценічного виступу диригента, у якому він як центральна артистична постать керує музикантами та активно взаємодіє із аудиторією, створюючи вистави, спрямовані на розваги та емоційну реакцію глядачів. Диригентські шоу відрізняються за концепцією та стилем. Так, є виступи, які поєднують класичну музику з елементами шоу-бізнесу, рок-виступи з оркестрами, сучасні інтерпретації класичних творів тощо.

У сценічному мистецтві виступ диригента часто виходить за межі простого керівництва музичним колективом. Він додає музичному виконанню виразності й глибини, а також робить його більш захопливим для глядачів завдяки введенню візуальних елементів. Як посередник між музикою й аудиторією, диригент використовує міміку, жести, рухи рук та тіла, а також різноманітні засоби виразності, щоб передати емоційну специфіку, настрої та інтерпретацію музичних творів. Це надає виконанню динаміки, поглиблює емоційний зміст і робить його більш насиченим.

На міжнародному рівні диригентське шоу набуло популярності з початку XXI століття й було представлено як самостійний телевізійний формат. Так, у 2008 році створено розважальне диригентське шоу «Maestro» за участю провідного симфонічного оркестру Британської телерадіомовної корпорації BBC під керівництвом чеського диригента Іржі Белоглавека. Головною метою проекту було популяризувати диригентське мистецтво та привернути увагу глядачів до класичної музики. Концепція проекту полягала в аматорському конкурсі, де учасники змагалися за право фінального керівництва оркестром BBC під час одного з найпрестижніших музичних заходів у Великобританії – «Last Night of the Proms» (останньої ночі фестивалю «Proms») [4].

Протягом тижня проєкт став творчим експериментом, що передбачав щоденні зміни декорацій, диригентських костюмів, освітлення, а також голосування глядачів та оркестру за кращого диригента. Зміни та інновації на кожному етапі проєкту вносили свіжі ідеї та погляди, розширюючи візуальний аспект шоу. Крім того, популярність формату сприяла поширенню аналогічних програм, як-от: «Maestro at the Opera»

(Великобританія, 2012), де учасники диригували оперними виставами; «Conductor» (Канада, 2010) у якому практикували керівництво великим оркестром; «Dirigent gesucht!» (Німеччина, 2010) як аналог шоу «Maestro».

Аналіз відео проєктів показав, що в диригентському шоу важливе створення візуального аспекту вистави або концерту, де виступ диригента допомагає створити сценічну атмосферу та привертає увагу глядачів, роблячи виставу захопливою. Інноваційним підходом до виконання класичної музики є її інтеграція із візуальними елементами, як-от: сценічний образ диригента, його сценічна рухливість, світлові ефекти, відеопроєкції, сценічний декор, театральна драматургія та інші мистецькі вияви.

Візуальні аспекти виступу диригента мають суттєвий вплив на перше враження та приваблення аудиторії, популярність та успішність виступу, співпрацю з іншими артистами, публічне сприйняття музики. Творчість та інновації у сфері диригентського мистецтва розкривають нові можливості використання технологій, візуальних ефектів і сценічного декору для створення унікальних вистав і підходів. Такий підхід не лише дозволяє збагатити виступи диригента, але й сприяє розвитку креативності та естетичного вираження в галузі музичного виконавства.

Вираження мистецького образу диригента є результатом взаємодії його індивідуальних характеристик та особистої унікальності, що утворює авторський стиль виконавства. Співпраця з іншими артистами (вокалісти, танцюристи, актори) в диригентських шоу відкриває безліч творчих можливостей у створенні багатопланового та емоційно насиченого виступу. Залучення інших виконавців не лише розширює звуковий спектр виступу, але й створює унікальні візуальні та естетичні враження для глядачів. Спільні виступи доповнені хореографією, акторською грою та іншими елементами, які взаємодіють із диригентським виконавством, створюють комплексний та видовищний спектакль.

Публічне сприйняття музики аудиторією є складним процесом, у якому візуальні стимули відіграють суттєву роль у поліпшенні розуміння та відчуття емоційного контексту та змісту музичних творів, а також у викликанні конкретних асоціацій та вражень. Наприклад, застосування світлових ефектів, відеопроєкцій, хореографії та інших візуальних засобів може акцентувати ритм, динаміку та настрої музичного виконання.

Висновки. Отже, диригентське шоу виникло як відповідь на розвиток музичної індустрії, зміни в композиторській практиці та потребу в забезпеченні візуального та театрального аспекту вистав та концертів. Воно стало невід'ємною частиною сучасного сценічного

мистецтва і додає емоційного багатства виконанню музики. Дослідження ролі візуальних елементів у диригентському шоу розкриває потенціал цього виду мистецтва, його вплив на аудиторію та виконавців і підходи до організації вистав та концертів.

Література:

1. Макаренко Г. Творчість диригента в контексті інтегративного підходу: автореф. ... док. мистецтвознавства: 17.00.01. Київ, 2006. 33 с.
2. Мурза С. Диригентський жест як інструментально-виконавський феномен: компаративно-технологічний підхід: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Одеса, 2021. 196 с.
3. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури: монографія. II вид. К.: НАКККіМ, 2016. 352 с.
4. BBC. Eight passionate amateurs bid to become BBC Two's Maestro. URL: https://www.bbc.co.uk/pressoffice/pressreleases/stories/2008/05_may/23/maestro.shtml (дата звернення: 11.11.2023)

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-374-3-10>

CREATING A MUSICAL PRODUCT

СТВОРЕННЯ МУЗИЧНОГО ПРОДУКТУ

Kysliak V. M.

*PhD in Art Studies,
Associate Professor at the Department
of Choreography and Art History
Ivan Bobersky' Lviv State University
of Physical Culture,
Lviv, Ukraine*

Кисляк Б. М.

*кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри хореографії
та мистецтвознавства
Львівський державний університет
фізичної культури
імені Івана Боберського
м. Львів, Україна*

Створення власного музичного продукту є важливим кроком для будь-якого музиканта чи композитора. Цей процес включає в себе низку етапів, починаючи від ідеї та концепції, а закінчуючи записом та виконанням. Важливо враховувати особливості стилю, аудиторії та контексту, в якому музичний продукт буде представлений. Під час створення музичного продукту, музикант або композитор може використовувати різноманітні музичні інструменти, технології запису та обробки звуку. Важливо також враховувати аспекти авторських та